

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2019 թվականի
օգոստոսի 22-ի N 1125 -Ն որոշման

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱՊԱՇՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԵՐՔԻ
ՏԵՍԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ՝ ՈՒՍԿԻ ՎՐԱ ՀԻՄՍՎԱԾ
ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՈՒՍԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՈՐՈՇՈՂ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ**

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն մեթոդաբանությամբ կանոնակարգվում են Հայաստանի Հանրապետության քնապահանության և ընդերքի տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ տեսչական մարմին) կողմից տնտեսավարող սուբյեկտների՝ ոխսկի (այսուհետ՝ ոխսկ) վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ոխսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը:
2. Ոխսկայնության գնահատման մեթոդաբանությունը և ոխսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը տեսչական մարմնին հնարավորություն կտան՝
  - 1) վերլուծել, գնահատել և դասակարգել վերահսկման ենթակա տնտեսավարող սուբյեկտները՝ ըստ դրանց գործունեության արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա թողած ազդեցության ոխսկի խմբերի.
  - 2) ձևավորել տվյալների բազա՝ ըստ գործունեության ոլորտների և տնտեսավարող սուբյեկտների.
  - 3) ձևավորել շրջակա միջավայրի վրա թողած ազդեցության և հետևանքների տվյալների բազա, որը հնարավորություն կընձեռի հզորացնելու տեսչական մարմնի վերլուծական կարողությունները.

4) բարձրացնել առկա տեսչական ռեսուրսների (մարդկային, նյութական և ֆինանսական) բաշխման արդյունավետությունը՝ դրանք կենտրոնացնելով վերահսկվող առավել ռիսկային ռլորտների վրա.

5) մշակել և ներդնել ստուգումների առավել օպտիմալ և արդյունավետ մեխանիզմներ:

II. ՌԻՍԿԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

3. Սույն մեթոդաբանության իմաստով ռիսկը՝ տնտեսավարող սուբյեկտի գործունեության արդյունքում շրջակա միջավայրին, բնական և էներգետիկ պաշարների խնայողությանը վնաս հասցնելու հավանականությունն է՝ հաշվի առնելով դրա բացասական հետևանքները:

4. Ըստ ռիսկայնության աստիճանը որոշող չափանիշների գնահատման՝ տնտեսավարող սուբյեկտները դասակարգվում են հետևյալ երեք խմբերից որևէ մեկում՝

1) բարձր ռիսկայնության.

2) միջին ռիսկայնության.

3) ցածր ռիսկայնության:

5. Բարձր ռիսկայնության խմբում ընդգրկվում է ստուգման ենթակա տնտեսավարող սուբյեկտների մինչև քսան տոկոսը՝ ըստ ռիսկայնության աստիճանի նվազման:

6. Ստուգումների տարեկան ծրագիրը կազմվում է հետևյալ համամասնությամբ՝

1) բարձր ռիսկայնության խմբում ընդգրկված տնտեսավարող սուբյեկտները կազմում են տվյալ տարում ստուգման ենթակա տնտեսավարող սուբյեկտների առնվազն յոթանասուն տոկոսը.

2) ցածր ռիսկայնության խմբում ընդգրկված տնտեսավարող սուբյեկտները կազմում են տվյալ տարում ստուգման ենթակա տնտեսավարող սուբյեկտների առավելագույնը հինգ տոկոսը:

III. ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

7. Ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների համակարգը ենթադրում է տեսչական մարմնի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտների ռիսկայնության գնահատում և դրանց վերահսկողության հաճախականության բաշխում՝ ըստ տվյալ սուբյեկտների ռիսկայնության աստիճանի:

8. Տեսչական մարմնի առումով՝ տնտեսավարող սուբյեկտների ռիսկայնությունը հաշվարկվում է որպես ոլորտային և անհատական ռիսկայնության միավորների գումար:

9. Ռիսկի համակարգի միջոցով տնտեսավարող սուբյեկտների ընդհանուր ռիսկայնության գնահատումն իրականացվում է հետևյալ քայլերի հաջորդականությամբ՝

1) քայլ 1-ին. Նախնական ոլորտային ռիսկի գնահատում՝ ըստ տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության տեսակների.

2) քայլ 2-րդ. ստուգման արդյունքում տնտեսավարող սուբյեկտների անհատական ռիսկայնության որոշում.

3) քայլ 3-րդ. ընդհանուր ռիսկայնության միավորի որոշման արդյունքներով՝ տնտեսավարող սուբյեկտների դասակարգում՝ ըստ ռիսկայնության խմբերի:

10. Տնտեսավարող սուբյեկտի գործունեության ռիսկը հավասար է ոլորտային և անհատական ռիսկերի հանրագումարին, որն ունի առավելագույնը 250 միավոր ընդհանուր կշիռ:

11. Մինչև ստուգումը՝ ռիսկը հաշվարկվում է 170 միավորի մեջ, ստուգումից հետո ռիսկն սկսում է հաշվարկվել 220 միավորի մեջ, տրված հանձնարարականի կատարողականի ստուգումից հետո 250 միավորի մեջ.

1) Մինչև ստուգումը (170 միավորի մեջ) ռիսկը հաշվարկվում է ոլորտային և անհատական ռիսկերի հանրագումարով, և հաջորդ տարվա ստուգումների ծրագում ընդգրկվում է մինչև քսան տոկոսը՝ ռիսկայնության աստիճանի նվազմամբ.

2) ստուգումից հետո (220 միավորի մեջ) ոիսկն սկսվում է հաշվարկվել ոլորտային ոիսկի, անհատական ոիսկի և ստուգաթերթի հանրագումարով և հաջորդ տարվա ստուգումների ծրագում ընդգրկվում է մինչև քսան տոկոսը՝ ոիսկայնության աստիճանի նվազմամբ.

3) տրված հանձնարարականի կատարողականի ստուգումից հետո (250 միավորի մեջ) ոիսկն սկսվում է հաշվարկվել ոլորտային ոիսկի, անհատական ոիսկի և ստուգաթերթի, ինչպես նաև հանձնարարականի կատարման արդյունքների գնահատման հանրագումարով, և հաջորդ տարվա ստուգումների ծրագում ընդգրկվում է մինչև քսան տոկոսը՝ ոիսկայնության աստիճանի նվազմամբ:

IV. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՈՒՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

12. Շրջակա միջավայրի վրա թողած ազդեցության հավանականության տեսանկյունից նախնական ոլորտային ոիսկի առավելագույն արժեքը 100 միավորն է:

13. Նախնական ոլորտային ոիսկը տեսչական մարմնի համար հաշվարկվել է այդ նպատակով տեսչական մարմնի կողմից ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից, որը թիրախավորել է տեսչական մարմնի վերահսկման ոլորտները՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետությունում գործող տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչում (այսուհետ՝ ՏԳՏԴ) նշված գործունեության տեսակների՝ հաշվի առնելով տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա թողած առավել ոիսկային չափանիշների հավանական բացասական ազդեցությունը:

14. Սույն մեթոդաբանությամբ տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա թողած բացասական ազդեցության տեսանկյունից առավել ոիսկային են ընդունվել հետևյալ չափանիշները (այսուակ N 1):

NN ը/կ	Զավիանիշը	Ազդեցությունը
1.	Չրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն	մակերևութային ջրային ռեսուրսների օգտագործում
		ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների արդյունահանում և (կամ) օգտագործում
		ջրային ավագան կեղտաջրերի արտահոսք
		ջրային համակարգ արտադրական կեղտաջրերի արտահոսք
		ջրային ռեսուրսների հաշվառում
2.	Մքնուրուտային օդի պահպանություն	անշարժ և շարժական աղբյուրներից մքնուրուտային օդ վնասակար նյութերի արտանետումներ
		օգնային շերտը քայլայող նյութերի գործածություն
		շրջակա միջավայրի վրա ֆիզիկական վնասակար ներգործություններ
		մքնուրուտային օդի վրա ազդող օրյեկտների նախագծում, կառացուպատում և գործարկում
		մքնուրուտային օդի աղտոտումը կանխելու և նվազեցնելու միջոցառումներ, մքնուրուտային օդ վնասակար արտանետումների հաշվառում
3.	Հողերի օգտագործում և պահպանություն	հողի օգտագործում՝ ըստ նպատակային և գործառնական նշանակության
		հողամասի թույլատրված օգտագործում
		հողերի պահպանություն՝ վնասակար քիմիական նյութերով արտադրական և կենցաղային թափոններով աղտոտումից
		հողերի պահպանություն ջրային, հողմային աղտոտումից, ողողումներից, ճահճացումից, կարծրացումից
		հողի բերրի շերտի օգտագործում և վերականգնում
4.	Թափոնների գործածություն	շրջակա միջավայրում սահմանված (արգելված) կարգով թափոնների գործածություն
		թափոնների հաշվառման, գոյացման հետացման (ոչնչացման, վնասազերծման, տեղադրման) և օգտահանման կարգի ապահովում
		ընդերքօգտագործման թափոնների կառավարում և վերամշակում
		Վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզիայի պահանջների կատարում
		Վտանգավոր թափոնների ապօրինի շրջանառություն
5.	Ըսդերքի օգտագործում և պահպանություն	ընդերքօգտագործման տրամադրման սահմանված կարգի պահպանում
		արդյունահանման նախագծերով և կամ երկրաբանահետախուզական աշխատանքային ծրագրով նախատեսված աշխատանքների կատարման ապահովում
		երկրաբանական, մարկշեյդերական և այլ փաստագրության վարում
		օգտակար հանածոների քանակի, որակի և այլ հատկությունների վերաբերյալ հավաստի տեղեկատվության ապահովում

		օգտակար հանածոների պաշարների շարժի, իսկ երկրաբանական ուսումնասիրության ընթացքում փորձնական հանույթի քանակի և որակի, հավաստի հաշվառման ապահովում
6.	Բուսական աշխարհի օրյեկտների օգտագործում և պահպանություն	բուսական աշխարհի օրյեկտների օգտագործում, պաշտպանություն և վերաբերություն
		բուսական աշխարհի օրյեկտների՝ այդ թվում ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքների պահպանություն
		հազվագյուտ և անհետացման եզրին գտնվող բուսատեսակների և նրանց աճելավայրերի պահպանություն
		բուսատեսակների, բուսաբանական հավաքածուների, անկախ սեփականության ձևից, պահպանություն, ապօրինի ներմուծում և արտահանում
		անտառային տարածքների պահպանություն և անտառային օրենսդրության նորմերի կիրարկում
7.	Կենդանական աշխարհի օրյեկտների օգտագործում և պահպանություն	կենդանական աշխարհի օրյեկտների օգտագործում
		կենդանական աշխարհի օրյեկտների պահպանություն
		կենդանական աշխարհի օրյեկտների պաշտպանություն
		կենդանաբանական հավաքածուների, ինչպես նաև առանձին նմուշների, անկախ սեփականության ձևից, պահպանություն, ապօրինի ներմուծում, արտահում և վերաբնակեցում
		հազվագյուտ և անհետացման եզրին գտնվող կենդանիների և նրանց ապրելավայրերի պահպանություն և ապօրինի օգտագործում

15. Տեսչական մարմնի կողմից վերահսկման ենթակա ոլորտների նախնական ոլորտային ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է ռիսկի հավանականության մակարդակն ու ազդեցությունը սահմանող ցուցանիշներից և համապատասխան բալերից բաղկացած հաշվեկարգ (աղյուսակ N 2):

Աղյուսակ N 2

NN ը/կ	Ոլորտային ռիսկի գնահատում	1	2	3	4	5	
		Ազդեցություն					
		Անշան	Ոչ էական	Չափավոր	Էական	Զգալի	
A	Հայանալինություն	Գրեթե անխոսափելի	10	15	20	25	30
B		Հավանական	5	10	15	20	25
C		Հսարավոր	3	5	10	15	20
D		Հազվադեպ	2	3	5	10	15
E		Ոչ հավանական	0	2	3	5	10

16. Տեսչական մարմինի կողմից վերահսկման ենթակա տարբեր գործունեության տեսակներ տարբեր ռիսկի մակարդակ են ենթադրում, հետևաբար ամեն մի գործունեության տեսակ գնահատվում է ընտրված չափանիշների հավանական ազդեցության ռիսկայնության բալերով: Ոիսկային համարվող յուրաքանչյուր ազդեցության գնահատումից հետո՝ ընտրված չափանիշի ստացված գումարային միավորը բաժանվում է 5 գործակցի: Հաշվարկված չափանիշների միավորների հանրագումարի արդյունքում ստացվում է գործունեության տեսակի նախնական ոլորտային ռիսկի գնահատականը: Գնահատման արդյունքները ներկայացված են N 3 աղյուսակում:

Աղյուսակ N 3

Ծածկագիրը	Տնտեսական գործունեության ոլորտ՝ ըստ ՏԳՏԴ-ի	Միավորը
01	Բուսաբուծություն ու անասնաբուծություն, որտրդություն և հարակից ծառայություններ	
01.1	Ոչ բազմամյա մշակաբույսերի աճեցում	
01.13.4	Մնկերի և գետնասնկերի աճեցում	44
01.13.5	Բանջարեղենի, բուստանային մշակաբույսերի աճեցում ջերմոցային տնտեսություններում	44
01.19.2	Ծաղիկների աճեցում	44
01.4	Անասնաբուծություն	
01.41	Կաթնատու խոշոր եղջերավոր անասնի բուծում	
01.41.0	Կաթնատու խոշոր եղջերավոր անասնի բուծում	50
01.42	Այլ խոշոր եղջերավոր անասնի և գումեջների բուծում	
01.42.0	Այլ խոշոր եղջերավոր անասնի և գումեջների բուծում	50
001.43	Զիերի և ձիազգիների բուծում	
01.43.0	Զիերի և ձիազգիների բուծում	50
01.45	Ոչխարների և այծերի բուծում	
01.45.0	Ոչխարների և այծերի բուծում	50
01.46	Խոզերի բուծում	
01.46.0	Խոզերի բուծում	50
01.47	Ըստանի թռչունների բուծում	
01.47.0	Ըստանի թռչունների բուծում	50
01.49	Այլ կենդանիների բուծում	
01.49.4	Ճագարների և այլ մորթատու կենդանիների բուծում	50
01.49.9	Այլ կենդանիների բուծում	
1.6	Գյուղատնտեսության բնագավառում օժանդակ գործունեություն և բերքի մշակում բերքահավաքից հետո	

01.61.1	Ոռոգման ցանցերի շահագործում՝ զյուղատնտեսական նպատակներով	75
1.7	Որսորդություն, վայրի կենդանիների որսում որոգայթներով և ծառայությունների մատուցում այդ բնագավառում	
01.70	Որսորդություն, վայրի կենդանիների որսում որոգայթներով և ծառայությունների մատուցում այդ բնագավառում	84
01.70.0	Որսորդություն, վայրի կենդանիների մատուցում այդ բնագավառում	84
02	Անտառային տնտեսություն և փայտամթերումներ	
02.1	Անտառաբուծություն, անտառային տնտեսության բնագավառում այլ հարակից գործունեություն	
02.10	Անտառաբուծություն, անտառային տնտեսության բնագավառում այլ հարակից գործունեություն	
02.10.0	Անտառաբուծություն, անտառային տնտեսության բնագավառում այլ հարակից գործունեություն	84
02.2	Փայտամթերումներ	
02.20	Փայտամթերումներ	
02.20.0	Փայտամթերումներ	84
02.3	Վայրի բույսերի և անտառամթերքի հավաքում	
02.30	Վայրի բույսերի և անտառամթերքի հավաքում	
02.30.0	Վայրի բույսերի և անտառամթերքի հավաքում	84
03	Ձկնորսություն և ձկնաբուծություն	
03.2	Ձկնաբուծություն	
03.22	Ձկնաբուծություն քաղցրահամ ջրերում	
03.22.1	Ձկնաբուծություն քաղցրահամ ջրերում	77
03.22.9	Խեցգետինների, այլ խեցեմորթների և գորտերի բուծում	77
05.2	Գորշ ածխի (լիզնիտի) արդյունահանում	
05.20	Գորշ ածխի (լիզնիտի) արդյունահանում	
05.20.0	Գորշ ածխի (լիզնիտի) արդյունահանում	80
07	Մետաղական հանքարարի արդյունահանում	
07.1	Երկարի հանքարարի արդյունահանում	
07.10	Երկարի հանքարարի արդյունահանում	
07.10.0	Երկարի հանքարարի արդյունահանում	97
07.2	Գունավոր մետաղների հանքարարերի արդյունահանում	
07.29	Այլ գունավոր մետաղների հանքարարերի արդյունահանում	
07.29.1	Պլնձի հանքարարի արդյունահանում	97
07.29.4	Թանկարժեք (ազնիվ) մետաղների հանքարարերի արդյունահանում	97
07.29.5	Կապարի, ցինկի, անագի հանքարարերի արդյունահանում	97
07.29.9	Այլ գունավոր մետաղների հանքարարերի արդյունահանում՝ չներառված որից խմբավորումներում	97
08	Հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման այլ ճյուղեր	
08.1	Քարի, ավագի և կավի արդյունահանում	
08.11	Գեղագարդային և շինարարական քարերի, կրաքարի, գիպսի, կավճի, թերթաքարի արդյունահանում	

08.11.1	Գեղագարդային և շինարարական քարերի արդյունահանում	80
08.11.2	Կրաքարի և զիպսի արդյունահանում	80
08.11.3	Կավճի և չկացինացված դոլոմիտի արդյունահանում	80
08.12	Կոպճահանքերի և ավագահանքերի շահագործում, կավի և ճենակավի (կաղինի) արդյունահանում	
08.12.1	Ավագի և խճի արդյունահանում	80
08.12.2	Կավի և ճենակավի արդյունահանում	80
08.9	Հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման այլ ճյուղեր՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	
08.91	Քիմիական արդյունաբերության և պարարտանյութերի արտադրության համար հանքահումքի արդյունահանում	
08.91.0	Քիմիական արդյունաբերության և պարարտանյութերի արտադրության համար հանքահումքի արդյունահանում	73
08.92	Տորֆի արդյունահանում	
08.92.0	Տորֆի արդյունահանում	73
08.93	Աղի արդյունահանում	
08.93.0	Աղի արդյունահանում	73
08.99	Հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման այլ ճյուղեր՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	
08.99.4	Պենզայի և բնական հողանյութերի արդյունահանում	73
08.99.9	Այլ բնական հանքանյութերի և ապարների արդյունահանում	73
09	Հանքագործական արդյունաբերության հարակից գործունեություն	
09.1	Նավթի և բնական գազի արդյունահանման բնագավառում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	
09.10	Նավթի և բնական գազի արդյունահանման բնագավառում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	
09.10.0	Նավթի և բնական գազի արդյունահանման բնագավառում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	77
09.9	Հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղերում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	
09.90	Հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղերում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	
09.90.0	Հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղերում օժանդակ ծառայությունների մատուցում	77
10	Մենդամթերքի արտադրություն	
10.1	Մսի մշակում և պահածոյացում, մսամթերքի արտադրություն	
10.11	Մսի մշակում և պահածոյացում	
10.11.0	Մսի մշակում և պահածոյացում	40
10.12	Ըստանի թոշունների մսի մշակում և պահածոյացում	
10.12.0	Ըստանի թոշունների մսի մշակում և պահածոյացում	40
10.13	Մսամթերքի արտադրություն, այդ թվում թոշնամսից	
10.13.0	Մսամթերքի արտադրություն, այդ թվում թոշնամսից	40
10.2	Ձկների, խեցեմորթների և կակդամորթների մշակում և պահածոյացում	
10.20	Ձկների, խեցեմորթների և կակդամորթների մշակում և պահածոյացում	
10.20.0	Ձկների, խեցեմորթների և կակդամորթների մշակում և պահածոյացում	40

10.3	Մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում	
10.31	Կարտոֆիլի մշակում և պահածոյացում	
10.31.0	Կարտոֆիլի մշակում և պահածոյացում	35
10.32	Մրգահյութերի և բանջարահյութերի արտադրություն	
10.32.0	Մրգահյութերի և բանջարահյութերի արտադրություն	35
10.39	Մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	
10.39.0	Մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	35
10.4	Բուսական և կենդանական յուղերի և ճարպերի արտադրություն	
10.41	Յուղերի և ճարպերի արտադրություն	
10.41.0	Յուղերի և ճարպերի արտադրություն	35
10.42	Մարզարինի և համանման ուտեղի յուղերի արտադրություն	
10.42.0	Մարզարինի և համանման ուտեղի յուղերի արտադրություն	35
10.5	Կաթնամթերքի արտադրություն	
10.51	Կաթի մշակում, կարագի և պանրի արտադրություն	
10.51.0	Կաթի մշակում, կարագի և պանրի արտադրություն	37
10.52	Պաղպաղակի արտադրություն	
10.52.0	Պաղպաղակի արտադրություն	37
10.6	Ալրաղաց արյունաբերության, օսլայի և օսլա պարունակող մթերքի արտադրություն	
10.61	Ալրաղաց արյունաբերության մթերքի արտադրություն	
10.61.1	Այսուրի արտադրություն	36
10.61.2	Չափարեղենի արտադրություն	36
10.61.9	Ալրաղաց արյունաբերության այլ մթերքի արտադրություն	36
10.62	Օսլայի և օսլա պարունակող մթերքի արտադրություն	
10.62.0	Օսլայի և օսլա պարունակող մթերքի արտադրություն	36
10.7	Հացի և այսուրեն հրուշակեղենի արտադրություն	
10.71	Հացի և թարմ այսուրեն հրուշակեղենի արտադրություն	
10.71.1	Հացի արտադրություն	32
10.71.2	Թարմ այսուրեն հրուշակեղենի արտադրություն	
10.72	Պարսիմատների, թխվածքարլիթների, երկարատև պահման այսուրեն հրուշակեղենի արտադրություն	
10.72.0	Պարսիմատների, թխվածքարլիթների, երկարատև պահման այսուրեն հրուշակեղենի արտադրություն	32
10.73	Մակարոնեղենի և համանման այսուրեն արտադրատեսակների արտադրություն	
10.73.0	Մակարոնեղենի և համանման այսուրեն արտադրատեսակների արտադրություն	32
10.8	Այլ մնադամթերքի արտադրություն	
10.81	Շաքարի արտադրություն	
10.81.0	Շաքարի արտադրություն	21
10.82	Կակաոյի, շոկոլադի և շաքարեն հրուշակեղենի արտադրություն	
10.82.0	Կակաոյի, շոկոլադի և շաքարեն հրուշակեղենի արտադրություն	21

10.83	Սուրճի և թեյի մշակում	
10.83.0	Սուրճի և թեյի մշակում	21
10.84	Համեմոնքների արտադրություն	
10.84.1	Համեմոնքների արտադրություն	21
10.84.2	Աղի արտադրություն	21
10.85	Պատրաստի կերակրատեսակների արտադրություն	
10.85.0	Պատրաստի կերակրատեսակների արտադրություն	21
10.86	Համասեռված բաղադրիչներ պարունակող և սննդակարգային (դիետիկ) սննդի արտադրություն	
10.86.1	Մանկական սննդի արտադրություն	21
10.86.9	Համասեռված բաղադրիչներ պարունակող և սննդակարգային (դիետիկ) այլ սննդի արտադրություն	21
10.89	Այլ սննդամթերքի արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	
10.89.1	Արհեստական մեղրի և արհեստական շաքարի արտադրություն	21
10.89.2	Խոմրիչների արտադրություն	21
10.89.9	Այլ սննդամթերքի արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	21
10.9	Պատրաստի անասնակերի արտադրություն	
10.91	Գյուղատնտեսական կենդանիների համար պատրաստի կերերի արտադրություն	
10.91.0	Գյուղատնտեսական կենդանիների համար պատրաստի կերերի արտադրություն	36
10.92	Տնային կենդանիների համար պատրաստի կերերի արտադրություն	
10.92.0	Տնային կենդանիների համար պատրաստի կերերի արտադրություն	36
11	Խմիչքների արտադրություն	
11.0	Խմիչքների արտադրություն	
11.01	Ավկոհոլային խմիչքների թորում, բազմաթորում և խառնում	
11.01.1	Ավկոհոլային խմիչքների (բացի կոնյակից) թորում, բազմաթորում և խառնում	47
11.01.2	Կոնյակի (բրենդիի) արտադրություն	47
11.02	Խարորի զինու արտադրություն	
11.02.0	Խարորի զինու արտադրություն	47
11.03	Խնձորի և այլ պտղահատապտղային զինիների արտադրություն	
11.03.0	Խնձորի և այլ պտղահատապտղային զինիների արտադրություն	47
11.04	Խոնրման նյութերից այլ չըռած խմիչքների արտադրություն	
11.04.0	Խոնրման նյութերից այլ չըռած խմիչքների արտադրություն	47
11.05	Գարեջրի արտադրություն	
11.05.0	Գարեջրի արտադրություն	47
11.06	Ածիկի արտադրություն	
11.06.0	Ածիկի արտադրություն	47
11.07	Ոչ ավկոհոլային խմիչքների արտադրություն. հանքային և շաքարված այլ ցրերի արտադրություն	
11.07.1	Բնական հանքային և այլ շաքարված ցրերի արտադրություն	47
11.07.2	Բուրավետացրած կամ քաղցրացրած ոչ ավկոհոլային խմիչքների արտադրություն	47

12	Ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	
12.0	Ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	
12.00	Ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	
12.00.1	Ծխախոտի խմերում (ֆերմենտացիա)	44
12.00.2	Ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	44
13	Մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն	
13.1	Մանածագործական թելքի նախապատրաստում և մանում	
13.10	Մանածագործական թելքի նախապատրաստում և մանում	
13.10.1	Բամբակե թելքի նախապատրաստում և մանում	31
13.10.2	Բրյոյա թելքի նախապատրաստում և մանում	31
13.10.3	Մետաքսաթելքի նախապատրաստում և մանում	31
13.10.4	Վուշաթելքի նախապատրաստում և մանում	31
13.10.5	Կարի թելի արտադրություն	31
13.10.9	Այլ թելքի նախապատրաստում և մանում	31
13.2	Մանածագործվածքի արտադրություն	
13.20	Մանածագործվածքի արտադրություն	
13.20.1	Բամբակե գործվածքի արտադրություն	31
13.20.2	Բրյու գործվածքի արտադրություն	31
13.20.3	Մետաքսե գործվածքի արտադրություն	31
13.20.4	Վուշե գործվածքի արտադրություն	31
13.20.9	Այլ գործվածքի արտադրություն	31
13.3	Մանածագործվածքի վերջնամշակում	
13.30	Մանածագործվածքի վերջնամշակում	
13.30.0	Մանածագործվածքի վերջնամշակում	31
13.9	Այլ մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն	
13.91	Տրիկոտաժե գործվածքի արտադրություն՝ մեքենայական կամ ձեռքի հյուսքի	
13.91.0	Տրիկոտաժե գործվածքի արտադրություն՝ մեքենայական կամ ձեռքի հյուսքի	31
13.92	Պատրաստի մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն, բացի հազուստից	
13.92.0	Պատրաստի մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն, բացի հազուստից	31
13.93	Գորգերի և գորգագործական արտադրատեսակների արտադրություն	
13.93.0	Գորգերի և գորգագործական արտադրատեսակների արտադրություն	40
13.94	Ճոպանների, պարանների, առասանի և ցանցերի արտադրություն	
13.94.0	Ճոպանների, պարանների, առասանի և ցանցերի արտադրություն	31
13.95	Ոչ գործվածքային մանածագործական նյութերի և դրանցից արտադրատեսակների արտադրություն, բացի հազուստից	
13.95.0	Ոչ գործվածքային մանածագործական նյութերի և դրանցից արտադրատեսակների արտադրություն, բացի հազուստից	31
13.96	Տեխնիկական և արդյունաբերական նշանակության այլ մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն	
13.96.0	Տեխնիկական և արդյունաբերական նշանակության այլ մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն	31
13.99	Այլ մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	

13.99.0	Այլ մանածագործական արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	31
14	Հազուստի արտադրություն	
14.2	Մորթե արտադրատեսակների արտադրություն	
14.20	Մորթե արտադրատեսակների արտադրություն	
14.20.0	Մորթե արտադրատեսակների արտադրություն	40
15	Կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների արտադրություն	
15.1	Կաշվի դարադրում և վերջնամշակում, ճամպրուկների, պայուսակների և քամրա-լծասարքային արտադրատեսակների արտադրություն, մորթու վերջնամշակում և ներկում	
15.11	Կաշվի դարադրում և վերջնամշակում, մորթու վերջնամշակում և ներկում	
15.11.1	Մորթու վերջնամշակում և ներկում	80
15.11.2	Կաշվի դարադրում և վերջնամշակում. բնական և բաղադրանյութային կաշվի արտադրություն	80
16	Փայտանյութի մշակում, փայտից, խցանակեղենից, ծղոտից և հյուսվեն նյութերից արտադրատեսակների արտադրություն, բացի կահույրից	
16.1	Բնափայտի սղոցում և ռանդում	
16.10	Բնափայտի սղոցում և ռանդում	
16.10.0	Բնափայտի սղոցում և ռանդում	32
16.2	Փայտից, խցանակեղենից, ծղոտից և հյուսվեն նյութերից արտադրատեսակների արտադրություն	
16.21	Նրբատախտակի և պանելների արտադրություն	
16.21.0	Նրբատախտակի և պանելների արտադրություն	32
16.22	Հատակի հավաքովի փայտածածկերի արտադրություն	
16.22.0	Հատակի հավաքովի փայտածածկերի արտադրություն	32
17	Թղթի և թղթե արտադրատեսակների արտադրություն	
17.1	Թաղանթանյութի, թղթի և ստվարաթղթի արտադրություն	
17.11	Թաղանթանյութի արտադրություն	
17.11.0	Թաղանթանյութի արտադրություն	44
17.12	Թղթի և ստվարաթղթի արտադրություն	
17.12.0	Թղթի և ստվարաթղթի արտադրություն	44
17.2	Թղթե և ստվարաթղթե արտադրատեսակների արտադրություն	
17.21	Ալիքավոր թղթի և ստվարաթղթի, թղթից և ստվարաթղթից տարայի արտադրություն	
17.21.0	Ալիքավոր թղթի և ստվարաթղթի, թղթից և ստվարաթղթից տարայի արտադրություն	44
17.22	Սանիտարահիգիենիկ և կենցաղային նշանակության թղթե արտադրատեսակների արտադրություն	
17.22.0	Սանիտարահիգիենիկ և կենցաղային նշանակության թղթե արտադրատեսակների արտադրություն	44
17.23	Գրասենյակային թղթե պիտոյըների արտադրություն	
17.23.0	Գրասենյակային թղթե պիտոյըների արտադրություն	44
17.24	Պատառների արտադրություն	
17.24.0	Պատառների արտադրություն	44
17.29	Թղթե և ստվարաթղթե այլ արտադրատեսակների արտադրություն	
17.29.0	Թղթե և ստվարաթղթե այլ արտադրատեսակների արտադրություն	44
18	Պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրառված կրիչների բազմացում	

18.1	Պոլիզօքրաֆիական գործունեություն և ծառայությունների մատուցում այդ բնագավառում	
18.11	Թերթերի տպագրություն	
18.11.0	Թերթերի տպագրություն	40
18.12	Այլ պոլիզօքրաֆիական արտադրանքի (բացի թերթերից) տպագրություն	
18.12.0	Այլ պոլիզօքրաֆիական արտադրանքի (բացի թերթերից) տպագրություն	40
19	Կորսի և թորած նավթամթերքի արտադրություն	
19.2	Թորած նավթամթերքի արտադրություն	
19.20	Թորած նավթամթերքի արտադրություն	
19.20.0	Թորած նավթամթերքի արտադրություն	76
20	Քիմիական նյութերի և քիմիական արտադրատեսակների արտադրություն	
20.1	Հիմնային քիմիական նյութերի, պարարտանյութերի և ազոտական միացությունների, նախնական ձևերով պլաստմասսաների և սինթետիկ կառչուկի արտադրություն	
20.11	Արյունաբերական զագերի արտադրություն	
20.11.0	Արյունաբերական զագերի արտադրություն	79
20.12	Ներկանյութերի և գունանյութերի արտադրություն	
20.12.0	Ներկանյութերի և գունանյութերի արտադրություն	79
20.13	Այլ հիմնային անօրգանական քիմիական նյութերի արտադրություն	
20.13.1	Հարստացած ուրանի արտադրություն	79
20.13.9	Այլ հիմնային անօրգանական քիմիական նյութերի արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	79
20.14	Այլ հիմնային օրգանական քիմիական նյութերի արտադրություն	
20.14.1	Ածխաջրածինների և դրանց ածանցյանների արտադրություն	79
20.14.2	Ացիլիկ և ցիլիկ սալիւտների արտադրություն	79
20.14.9	Այլ հիմնային օրգանական քիմիական նյութերի արտադրություն՝ չներառված ուրիշ խմբավորումներում	79
20.15	Պարարտանյութերի և ազոտական միացությունների արտադրություն	
20.15.0	Պարարտանյութերի և ազոտական միացությունների արտադրություն	79
20.16	Սուածնային ձևերով պլաստմասսաների արտադրություն	
20.16.0	Սուածնային ձևերով պլաստմասսաների արտադրություն	79
20.17	Սուածնային ձևերով սինթետիկ կառչուկի արտադրություն	
20.17.0	Սուածնային ձևերով սինթետիկ կառչուկի արտադրություն	79
20.2	Թունաքիմիկատների և այլ ազորքիմիական նյութերի արտադրություն	
20.20	Թունաքիմիկատների և այլ ազորքիմիական նյութերի արտադրություն	
20.20.0	Թունաքիմիկատների և այլ ազորքիմիական նյութերի արտադրություն	79
20.3	Ներկերի, լաքերի և համանման պատվածքների, տպագրական ներկերի և մածիկի արտադրություն	
20.30	Ներկերի, լաքերի և համանման պատվածքների, տպագրական ներկերի և մածիկի արտադրություն	
20.30.1	Պոլիմերային հիմքով ներկերի, արծնների և լաքերի արտադրություն	79
20.30.9	Այլ ներկերի, արծնների, մածիկի և դրանց հետ կապված մթերքի արտադրություն	79
20.4	Օճանի և մարրող, լվացող ու փայլեցնող միջոցների, օճանելիքի և կոսմետիկական միջոցների արտադրություն	
20.41	Օճանի և մարրող, լվացող ու փայլեցնող միջոցների արտադրություն	
20.41.0	Օճանի և մարրող, լվացող ու փայլեցնող միջոցների արտադրություն	79
20.42	Օճանելիքի և կոսմետիկական միջոցների արտադրություն	
20.42.0	Օճանելիքի և կոսմետիկական միջոցների արտադրություն	79

20.5	Այլ քիմիական նյութերի արտադրություն	
20.51	Պայմանիկ նյութերի արտադրություն	
20.51.1	Պայմանիկ նյութերի արտադրություն	79
20.51.2	Լուցվիների արտադրություն	79
20.52	Սոսինձների արտադրություն	
20.52.0	Սոսինձների արտադրություն	79
20.53	Եթերային յուղերի արտադրություն	
20.53.0	Եթերային յուղերի արտադրություն	79
20.59	Այլ քիմիական նյութերի արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	
20.59.1	Լուսարիմիական նյութերի արտադրություն	79
20.59.2	Դոնդողանյութի (ժելատինի) և դրա ածանցյալների արտադրություն	79
20.59.9	Այլ քիմիական նյութերի արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	79
20.6	Արհեստական թերի արտադրություն	
20.60	Արհեստական թերի արտադրություն	
20.60.0	Արհեստական թերի արտադրություն	79
21	Դեղագործական արտադրանքի արտադրություն	
21.1	Հիմնային դեղագործական մթերքի արտադրություն	
21.10	Հիմնային դեղագործական մթերքի արտադրություն	
21.10.0	Հիմնային դեղագործական մթերքի արտադրություն	34
21.2	Դեղագործական պատրաստուկների և նյութերի արտադրություն	
21.20	Դեղագործական պատրաստուկների և նյութերի արտադրություն	
21.20.0	Դեղագործական պատրաստուկների և նյութերի արտադրություն	34
22	Ռետինե և պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	
22.1	Ռետինե արտադրատեսակների արտադրություն	
22.11	Ռետինե դրողերի և օդախցիկների արտադրություն, ռետինե դրողերի պաշտպանաշերտի վերականգնում	
22.11.1	Ռետինե դրողերի և օդախցիկների արտադրություն	61
22.11.2	Ռետինե դրողերի պաշտպանաշերտի վերականգնում	61
22.19	Այլ ռետինե արտադրատեսակների արտադրություն	
22.19.0	Այլ ռետինե արտադրատեսակների արտադրություն	61
22.2	Պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	
22.21	Պլաստմասսայի սալերի, թերթերի, խողովակների և տրամատների արտադրություն	
22.21.0	Պլաստմասսայի սալերի, թերթերի, խողովակների և տրամատների արտադրություն	61
22.22	Փաթեթավորման համար պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	
22.22.0	Փաթեթավորման համար պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	61
22.23	Շինարարական պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	
22.23.0	Շինարարական պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	61
22.29	Այլ պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	
22.29.0	Այլ պլաստմասսայի արտադրատեսակների արտադրություն	61
23	Այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	
23.1	Ապակու և ապակե արտադրատեսակների արտադրություն	
23.11	Թերթապակու արտադրություն	
23.11.0	Թերթապակու արտադրություն	35
23.12	Թերթապակու կաղապարում և մշակում	

23.12.0	Թերթապակու կաղապարում և մշակում	35
23.13	Մնամեց ապակե արտադրատեսակների արտադրություն	
23.13.0	Մնամեց ապակե արտադրատեսակների արտադրություն	35
23.14	Ապակեթերի արտադրություն	
23.14.0	Ապակեթերի արտադրություն	35
23.19	Այլ ապակե արտադրատեսակների արտադրություն՝ ներառյալ տեխնիկական ապակե ամանեղենի արտադրությունը	
23.19.0	Այլ ապակե արտադրատեսակների արտադրություն՝ ներառյալ տեխնիկական ապակե ամանեղենի արտադրությունը	35
23.2	Հրահետստ արտադրատեսակների արտադրություն	
23.20	Հրահետստ արտադրատեսակների արտադրություն	
23.20.0	Հրահետստ արտադրատեսակների արտադրություն	35
23.3	Կավե շինանյութի արտադրություն	
23.31	Խեցեգործական սալիկների և սալերի արտադրություն	
23.31.0	Խեցեգործական սալիկների և սալերի արտադրություն	35
23.32	Աղյուսի, կղմինդրի և այլ շինարարական արտադրատեսակների արտադրություն թթծակավից	
23.32.0	Աղյուսի, կղմինդրի և այլ շինարարական արտադրատեսակների արտադրություն թթծակավից	35
23.4	Այլ մենապակե և խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	
23.41	Տսուեսական և գեղազարդ խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	
23.41.0	Տսուեսական և գեղազարդ խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	35
23.42	Սանիտարատեխնիկական խեցեգործական սարքավորանքի արտադրություն	
23.42.0	Սանիտարատեխնիկական խեցեգործական սարքավորանքի արտադրություն	35
23.43	Խեցեգործական մեկուսիչների և համապատասխան կցամասերի արտադրություն	
23.43.0	Խեցեգործական մեկուսիչների և համապատասխան կցամասերի արտադրություն	35
23.44	Այլ տեխնիկական խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	
23.44.0	Այլ տեխնիկական խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	35
23.49	Այլ խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	
23.49.0	Այլ խեցեգործական արտադրատեսակների արտադրություն	35
23.5	Ցեմենտի, կրի, գիպսի և զաքի արտադրություն	
23.51	Ցեմենտի արտադրություն	
23.51.0	Ցեմենտի արտադրություն	70
23.52	Կրի, գիպսի և զաքի արտադրություն	
23.52.0	Կրի, գիպսի և զաքի արտադրություն	70
23.6	Բետոնից, ցեմենտից և գիպսից շինվածքների արտադրություն	
23.61	Բետոննե շինվածքների արտադրություն շինարարությունում օգտագործման համար	
23.61.1	Բետոննե հավաքովի շինարարական կոնստրուկցիաների արտադրություն	35
23.61.2	Բետոննե որմասարլուկների արտադրություն	35
23.61.9	Բետոննե այլ պատրաստի շինվածքների արտադրություն շինարարությունում օգտագործման համար	35

23.62	Գիպսե շինվածքների արտադրություն շինարարությունում օգտագործման համար	
23.62.0	Գիպսե շինվածքների արտադրություն շինարարությունում օգտագործման համար	35
23.63	Ասրանքային բետոնի արտադրություն	
23.63.1	Ասրանքային բետոնի (բացի ասֆալտբետոնից) արտադրություն	35
23.63.2	Ասֆալտբետոնի արտադրություն	35
23.64	Շինարարական չոր շաղախի արտադրություն	
23.64.0	Շինարարական չոր շաղախի արտադրություն	35
23.65	Թերավոր ցեմենտից շինվածքների արտադրություն	
23.65.0	Թերավոր ցեմենտից շինվածքների արտադրություն	35
23.69	Բետոնից, զիպսից և ցեմենտից այլ շինվածքների արտադրություն	
23.69.0	Բետոնից, զիպսից և ցեմենտից այլ շինվածքների արտադրություն	35
23.7	Քարի սղոցում, մշակում և հարդարում	
23.70	Քարի սղոցում, մշակում և հարդարում	
23.70.0	Քարի սղոցում, մշակում և հարդարում	29
23.9	Հղկանյութերի արտադրություն և այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	
23.91	Հղկանյութերի արտադրություն	
23.91.0	Հղկանյութերի արտադրություն	29
23.99	Այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	
23.99.0	Այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	29
24	Հիմնային մետաղների արտադրություն	
24.1	Թուղի, պողպատի և ֆետոհամահալվածքների արտադրություն	
24.10	Թուղի, պողպատի և ֆետոհամահալվածքների արտադրություն	
24.10.0	Թուղի, պողպատի և ֆետոհամահալվածքների արտադրություն	80
24.2	Պողպատե խողովակների, սնամեջ տրամատների և համանման կցամասների արտադրություն	
24.20	Պողպատե խողովակների, սնամեջ տրամատների և համանման կցամասների արտադրություն	
24.20.0	Պողպատե խողովակների, սնամեջ տրամատների և համանման կցամասների արտադրություն	80
24.3	Պողպատի նախնական մշակում և այլ պողպատե արտադրատեսակների արտադրություն	
24.34	Մետաղալարի արտադրություն	
24.34.0	Մետաղալարի արտադրություն	80
24.4	Թանձնարժեք և հիմնական գունավոր մետաղների արտադրություն	
24.41	Թանձնարժեք մետաղների արտադրություն	
24.41.1	Թանձնարժեք մետաղների արտադրություն	80
24.41.2	Բանվային ուլուն և ստանդարտացված ճուղակտորների արտադրություն	80
24.41.3	Թանձնարժեք մետաղների հարզորոշում և հարզադրոշմում	80
24.42	Այրումինի արտադրություն	
24.42.0	Այրումինի արտադրություն	80
24.43	Կապարի, ցինկի և անազի արտադրություն	
24.43.0	Կապարի, ցինկի և անազի արտադրություն	80
24.44	Պղնձի արտադրություն	
24.44.0	Պղնձի արտադրություն	80
24.45	Այլ գունավոր մետաղների արտադրություն	

24.45.0	Այլ գունավոր մետաղների արտադրություն	80
24.5	Մետաղների ձուլում	
24.51	Թույի ձուլում	
24.51.0	Թույի ձուլում	80
24.52	Պողպատի ձուլում	
24.52.0	Պողպատի ձուլում	80
24.53	Թերևն մետաղների ձուլում	
24.53.0	Թերևն մետաղների ձուլում	80
24.54	Այլ գունավոր մետաղների ձուլում	
24.54.0	Այլ գունավոր մետաղների ձուլում	80
25	Պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն, բացի մերենաներից և սարքավորանքից	
25.3	Շոգեկաթսաների արտադրություն, բացի կենտրոնական ջեռուցման համակարգի կաթսաներից	
25.30	Շոգեկաթսաների արտադրություն, բացի կենտրոնական ջեռուցման համակարգի կաթսաներից	
25.30.0	Շոգեկաթսաների արտադրություն, բացի կենտրոնական ջեռուցման համակարգի կաթսաներից	25
25.4	Զենքի և զինամթերքի արտադրություն	
25.40	Զենքի և զինամթերքի արտադրություն	
25.40.0	Զենքի և զինամթերքի արտադրություն	25
25.5	Մետաղի կրում, մամլում, դրոշմում և գլոցում. փոշեմետաղազործություն	
25.50	Մետաղի կրում, մամլում, դրոշմում և գլոցում. փոշեմետաղազործություն	
25.50.0	Մետաղի կրում, մամլում, դրոշմում և գլոցում. փոշեմետաղազործություն	25
25.6	Մետաղների մշակում և պատում. մեխանիկական մշակում	
25.61	Մետաղների մշակում և պատում	
25.61.0	Մետաղների մշակում և պատում	25
25.62	Մետաղների մեխանիկական մշակում	
25.62.0	Մետաղների մեխանիկական մշակում	25
27	Էլեկտրական սարքավորանքի արտադրություն	
27.1	Էլեկտրաշարժիչների, գլներատորների, տրանսֆորմատորների, էլեկտրաշխիչ և կարգավորի ապարատների արտադրություն	
27.11	Էլեկտրաշարժիչների, գլներատորների և տրանսֆորմատորների արտադրություն	
27.11.0	Էլեկտրաշարժիչների, գլներատորների և տրանսֆորմատորների արտադրություն	33
27.12	Էլեկտրաշխիչ և կարգավորի սարքերի արտադրություն	
27.12.0	Էլեկտրաշխիչ և կարգավորի սարքերի արտադրություն	33
27.2	Մարտկոցների և կուտակիչների արտադրություն	
27.20	Մարտկոցների և կուտակիչների արտադրություն	
27.20.0	Մարտկոցների և կուտակիչների արտադրություն	33
27.3	Էլեկտրահաղորդալարերի և դրանց միացման սարքվածքների արտադրություն	
27.31	Թերթաօպտիկական մալուխների արտադրություն	
27.31.0	Թերթաօպտիկական մալուխների արտադրություն	33
27.32	Այլ էլեկտրահաղորդալարերի և մալուխների արտադրություն	
27.32.0	Այլ էլեկտրահաղորդալարերի և մալուխների արտադրություն	33
27.33	Էլեկտրահաղորդալարերի միացման սարքվածքների արտադրություն	
27.33.0	Էլեկտրահաղորդալարերի միացման սարքվածքների արտադրություն	33
27.4	Էլեկտրական լուսավորման սարքավորանքի արտադրություն	

27.40	Էլեկտրական լուսավորման սարքավորանքի արտադրություն	
27.40.0	Էլեկտրական լուսավորման սարքավորանքի արտադրություն	33
27.9	Այլ էլեկտրական սարքավորանքի արտադրություն	
27.90	Այլ էլեկտրական սարքավորանքի արտադրություն	
27.90.0	Այլ էլեկտրական սարքավորանքի արտադրություն	33
28	Մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	
28.1	Ըստհանուր նշանակության մեքենաների արտադրություն	
28.11	Չարժիչների և տուրբինների, բացառությամբ ավտոմեքենաների, մոտոցիկլային և օդագնացական, արտադրություն	
28.11.0	Չարժիչների և տուրբինների, բացառությամբ ավտոմեքենաների, մոտոցիկլային և օդագնացական, արտադրություն	30
28.12	Հիդրավլիկական սարքավորանքի արտադրություն	
28.12.0	Հիդրավլիկական սարքավորանքի արտադրություն	30
28.13	Այլ պոմպերի և ճշշակների արտադրություն	
28.13.0	Այլ պոմպերի և ճշշակների արտադրություն	30
28.14	Ծորակների և կափոյրների արտադրություն	
28.14.0	Ծորակների և կափոյրների արտադրություն	30
28.15	Առանցքականների, ժամանվակների, շարժաբերների և ատամնավոր փոխանցիչների մասերի արտադրություն	
28.15.0	Առանցքականների, ժամանվակների, շարժաբերների և ատամնավոր փոխանցիչների մասերի արտադրություն	30
28.4	Մետաղագործության համար մեքենաների և հաստոցների արտադրություն	
28.41	Մետաղամշակման մեքենաների արտադրություն	
28.41.0	Մետաղամշակման մեքենաների արտադրություն	30
28.49	Այլ հաստոցների արտադրություն	
28.49.0	Այլ հաստոցների արտադրություն	30
31	Կահույրի արտադրություն	
31.0	Կահույրի արտադրություն	
31.01	Գրասենյակների և խանութների կահավորման կահույրի արտադրություն	
31.01.0	Գրասենյակների և խանութների կահավորման կահույրի արտադրություն	33
31.02	Խոհանոցի կահույրի արտադրություն	
31.02.0	Խոհանոցի կահույրի արտադրություն	33
31.03	Ներքնակների արտադրություն	
31.03.0	Ներքնակների արտադրություն	33
31.09	Այլ կահույրի արտադրություն	
31.09.0	Այլ կահույրի արտադրություն	33
32	Արտադրատեսակների արտադրություն՝ չներառված որիշ խմբավորումներում	
32.1	Ուսկերչական արտադրատեսակների, ոչ թանկարժեք զարդերի արտադրություն, մետաղադրամների և շրանշանների հատում	
32.12	Ուսկերչական արտադրատեսակների արտադրություն	
32.12.1	Աղամանդների մշակում	26
32.12.2	Այլ թանկարժեք քարերի (բացի աղամանդներից) և կիսաթանկարժեք քարերի մշակում	26
32.12.3	Ուսկերչական զարդերի արտադրություն	26
32.4	Խաղերի և խաղալիքների արտադրություն	
32.40	Խաղերի և խաղալիքների արտադրություն	
32.40.0	Խաղերի և խաղալիքների արտադրություն	26
32.5	Բժշկական և ատամնարուժական գործիքների ու սարքերի	

արտադրություն		
32.50	Բժշկական և ատամսաբուժական գործիքների ու սարքերի արտադրություն	
32.50.0	Բժշկական և ատամսաբուժական գործիքների ու սարքերի արտադրություն	26
33.14.1	Տրամաֆորմատորների, էլեկտրական շարժիչների, զեներատորների, բաշխիչ վահանների և կոմուտացիոն սարքվածքների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	26
33.16	Օդանավերի, տիեզերանավերի և այլ թռչող ապարատների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	
33.16.0	Օդանավերի, տիեզերանավերի և այլ թռչող ապարատների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	26
33.17	Այլ տրանսպորտային սարքավորանքի նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	
33.17.1	Երկաթուղային գնացքաքարշերի և շարժակազմի նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	26
33.17.9	Այլ տրանսպորտային սարքավորանքի նորոգում և տեխնիկական սպասարկում ներառված ուրիշ խմբավորումներում	26
33.19	Այլ սարքավորանքի նորոգում	
33.19.0	Այլ սարքավորանքի նորոգում	26
35	Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օղի մատակարարում	
35.1	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, հաղորդում և բաշխում	
35.11	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	
35.11.1	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն ջերմաէլեկտրակայաններում	82
35.11.2	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն հիդրոէլեկտրակայաններում	85
35.11.3	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն միջուկային էլեկտրակայաններում	87
35.11.9	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն այլ աղբյուրներից	59
35.2	Գազի արտադրություն, գազակերպ վառելիքի բաշխում գազամատակարարման համակարգի միջոցով	
35.21	Գազի արտադրություն	
35.21.0	Գազի արտադրություն	81
35.22	Գազակերպ վառելիքի բաշխում գազամատակարարման համակարգի միջոցով	
35.22.0	Գազակերպ վառելիքի բաշխում գազամատակարարման համակարգի միջոցով	81
35.3	Գոլորշու և լավորակ օղի մատակարարում	
35.30	Գոլորշու և լավորակ օղի մատակարարում	
35.30.0	Գոլորշու և լավորակ օղի մատակարարում	81
36	Ջրի հավաքում, մշակում և բաշխում	
36.0	Ջրի հավաքում, մշակում և բաշխում	
36.00	Ջրի հավաքում, մշակում և բաշխում	
36.00.0	Ջրի հավաքում, մշակում և բաշխում	75
37	Կոյուղի	
37.0	Կոյուղի	
37.00	Կոյուղի	
37.00.0	Կոյուղի	75
38	Թափոնների հավաքում, մշակում և ոչնչացում, նյութերի վերականգնում	
38.1	Թափոնների հավաքում	
38.11	Ոչ վնասակար թափոնների հավաքում	
38.11.0	Ոչ վնասակար թափոնների հավաքում	72

38.12	Վնասակար թափոնների հավաքում	
38.12.0	Վնասակար թափոնների հավաքում	72
38.2	Թափոնների մշակում և ոչնչացում	
38.21	Ոչ վնասակար թափոնների մշակում և ոչնչացում	
38.21.0	Ոչ վնասակար թափոնների մշակում և ոչնչացում	72
38.22	Վնասակար թափոնների մշակում և ոչնչացում	
38.22.0	Վնասակար թափոնների մշակում և ոչնչացում	72
38.3	Նյութերի վերականգնում	
38.31	Զարդունի մասնատում	
38.31.0	Զարդունի մասնատում	72
38.32	Թափոնների տեսակավորում և մշակում երկրորդային հումքի ստացման համար	
38.32.0	Թափոնների տեսակավորում և մշակում երկրորդային հումքի ստացման համար	72
39	Թափոնների վնասազերծում և այլ մշակում	
39.0	Թափոնների վնասազերծում և այլ մշակում	
39.00	Թափոնների վնասազերծում և այլ մշակում	
39.00.0	Թափոնների վնասազերծում և այլ մշակում	72
41	Շենքերի շինարարություն	
41.1	Կառուցապատման նախապատրաստական աշխատանքներ	
41.2	Բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի շինարարություն	
41.20	Բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի շինարարություն	
41.20.1	Բնակելի, հասարակական և արտադրական շենքերի շինարարություն	57
41.20.2	Բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի հիմնական նորոգում	57
41.20.3	Բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի բնացիկ նորոգում	57
41.20.4	Բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի վերակառուցում, վերականգնում և ուժեղացում	57
42	Քաղաքացիական շինարարություն	57
42.1	Ճանապարհների և երկաթուղիների շինարարություն	
42.11	Ճանապարհների և ավտոմայրուղիների շինարարություն	
42.11.0	Ճանապարհների և ավտոմայրուղիների շինարարություն	57
42.12	Երկաթուղիների և մետրոյի շինարարություն	
42.12.0	Երկաթուղիների և մետրոյի շինարարություն	57
42.13	Կամուրջների և թունելների շինարարություն	
42.13.0	Կամուրջների և թունելների շինարարություն	57
42.2	Կոմունայ կառույցների շինարարություն	
42.21	Զրային տնտեսության կառույցների շինարարություն	
42.21.0	Զրային տնտեսության կառույցների շինարարություն	57
42.9	Քաղաքացիական այլ կառույցների շինարարություն	
42.91	Զրային կառույցների շինարարություն	
42.91.0	Զրային կառույցների շինարարություն	57
43	Մասնագիտացված շինարարական գործունեություն	
43.1	Շենքերի քանդում, շինարարական հրապարակի նախապատրաստում	
43.11	Շենքերի կազմատում և քանդում	
43.11.0	Շենքերի կազմատում և քանդում	49
43.12.2	Պայմանագիրների աշխատանքներ	49
43.12.3	Տարածքի նախապատրաստում հանքարդյունահանման աշխատանքների համար	49
45.2	Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում	
45.20	Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում	
45.20.1	Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում	21

45.4	Մուսոցիկների, դրանց մասերի և պարագաների առևտուր, տեխնիկական սպասարկում և նորոգում	
45.40.5	Մուսոցիկների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում	21
55	Կացության կազմակերպում	
55.1	Հյուրանոցների և համանման բնակատեղերի տրամադրման ծառայություններ	
55.10	Հյուրանոցների և համանման բնակատեղերի տրամադրման ծառայություններ	
55.10.0	Հյուրանոցների և համանման բնակատեղերի տրամադրման ծառայություններ	23
56	Հանրային սննդի կազմակերպում	
56.10	Ռեստորանների և հանրային սննդի շարժական կետերի ծառայություններ	
56.10.1	Ռեստորանների ծառայություններ	23
86	Առողջապահություն	
86.1	Հիվանդանոցների գործունեություն	
86.10	Հիվանդանոցների գործունեություն	
86.10.0	Հիվանդանոցների գործունեություն	38
86.2	Բժշկական և ստոմատոլոգիական պրակտիկա	
86.21	Բժշկական ընդհանուր պրակտիկա	
86.21.0	Առաջնային բժշկական օգնություն	38
86.22	Մասնագիտացված բժշկական օգնություն	
86.22.0	Մասնագիտացված բժշկական օգնություն	38
86.23	Ստոմատոլոգիական պրակտիկա	
86.23.0	Ստոմատոլոգիական պրակտիկա	38
86.9	Առողջապահության բնագավառում այլ գործունեություն	
86.90	Առողջապահության բնագավառում այլ գործունեություն	
86.90.0	Առողջապահության բնագավառում այլ գործունեություն	38
95	Համակարգիչների, անձնական օգտագործման և կենցաղային արտադրատեսակների նորոգում	
95.2	Անձնական օգտագործման և կենցաղային արտադրատեսակների նորոգում	
95.25.2	Ուսկերչական արտադրատեսակների նորոգում	20
96	Այլ անհատական ծառայությունների մատուցում	
96.0	Այլ անհատական ծառայությունների մատուցում	
96.01	Մանածագործական և մորթեն արտադրատեսակների լվացում, մաքրում և չոր մաքրում	
96.01.0	Մանածագործական և մորթեն արտադրատեսակների լվացում, մաքրում և չոր մաքրում	20

17. Ոիսկի տեսանկյունից ոլորտը դասակարգվում է բարձր, միջին և ցածր ոիսկային մակարդակների, ինչի արդյունքում տվյալ տնտեսական գործունեության ոլորտն ստանում է իր գործունեության հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա թողած բացասական ազդեցության տեսանկյունից բոլոր չափանիշների գումարային միավորը:

18. Եթե տնտեսավարող սուբյեկտը գործունեություն է իրականացնում մեկից ավելի ոլորտներում, ապա հաշվարկման հիմքում դրվում է ամենաբարձր ռիսկայնություն ունեցող ոլորտը:

V. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

19. Գնահատվող սուբյեկտի գործունեության անհատական ռիսկը բաժանվում է 3 մասի՝

- 1) գնահատվող օբյեկտում առկա տեղեկատվության հիման վրա բնապահպանական հիմնական չափանիշներով հաշվարկված ռիսկայնության գնահատական, որն ունի առավելագույնը 70 միավոր կշիռ (աղյուսակ N 4):
- 2) ստուգաթերթերի միջոցով հաշվարկված ռիսկայնության գնահատական՝ առավելագույնը 50 միավոր կշիռ:
- 3) հայտնաբերված թերությունների և խախտումների վերացմանն ուղղված գործողությունների գնահատական՝ առավելագույնը 30 միավոր կշիռ (աղյուսակ N 5):

$$\text{Անհատական } \text{ռիսկ} = \text{Ա}_1 + \text{Ա}_2 + \text{Ա}_3$$

որտեղ՝

ա. Ա_1 -ը գնահատվող օբյեկտում առկա տեղեկատվության հիման վրա բնապահպանական հիմնական չափանիշներով հաշվարկված ռիսկայնության գնահատականն է,

բ. Ա_2 -ը ստուգաթերթերի միջոցով հաշվարկված ռիսկայնության գնահատականն է,

գ. Ա_3 -ը տեսչական մարմնի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտին օրենքով նախատեսված իրավասությունների շրջանակներում տրված նախկին ստուգմամբ հայտնաբերված թերությունների և խախտումների սահմանված ժամկետում վերացման վերաբերյալ հանձնարարականի (կարգադրագրի) կատարման գնահատականն է:

NN թ/կ	Զափորոշիք	Ազդեցությունը	Միավորները						
			10	20	30	40	50	60	70
1.	Զբային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն	մակերևութային ջրային ռեսուրսների օգտագործում և հաշվառում	մինչև 5 լ/վրկ քանակություն	5-10 լ/վրկ քանակություն	10-15 լ/վրկ քանակություն	15-20 լ/վրկ մինչև 20 լ/վրկ քանակություն	20-30 լ/վրկից ավելի քանակություն	30-50 լ/վրկից ավելի քանակություն	50 լ/վրկից ավելի քանակություն
		ստորերկյա ջրային ռեսուրսների արդյունահանում և հաշվառում	մինչև 1 լ/վրկ քանակություն	1-10 լ/վրկ քանակություն	10-15 լ/վրկ քանակություն	15-20 լ/վրկ քանակություն	20-30 լ/վրկից ավելի քանակություն	30-50 լ/վրկ քանակություն	50 լ/վրկ քանակություն
		Մակերևութային ջրային ռեսուրսներ կամ ջրային համակարգ արտադրական կեղուսացրերի արտահոսք	-	-	օրական մինչև 1 խոր. մ քանակություն	օրական 1-5 խոր. մ քանակություն	օրական մինչև 5 խոր. մ-ից բարձր	1-15 խոր. մ քանակություն	15 խոր. մ-ից ավելի քանակություն
		արդյունարերական կեղուսացրերի արտանետումներ	-	-	-	-	-	ջրակա միջավայր	պոչամբարներ
2.	Մթնոլորտային օդի պահպանություն	անշարժ և շարժական աղբյուններից մթնոլորտային օդ վնասակար նյութերի արտանետումներ	տրանս-պորտային միջոցներ շահագործողներ	օգնային շերտող քայլայող նյութերի գործածություն	բոյսերի պաշտպանության միջոցների, դրանց աճի խթանիչների, հանքային պարաբունակութերի և մյուս պատրաստուկների փոխադրում, պահում և կիրառում	մեկ տարում 1-200 մն խոր. մ-ից՝ հաշվարկված օդի պահանջվող ծավալի օգտագործումը	մեկ տարում 200 մն խոր. մ-ից - 2 մլրդ խոր. մ հաշվարկված օդի պահանջվող ծավալի օգտագործումը	2 մլրդ խոր. մ-ից ավելի հաշվարկված օդի պահանջվող ծավալի օգտագործումը	մեկ տարում 2 մլրդ խոր. մ հաշվարկված օդի պահանջվող ծավալի օգտագործումը
		մթնոլորտային օդ վնասակար արտանետումներ, օդի աղտոտում			150-1000 քառ. մ տարածքով	1000-1500 քառ. մ տարածքով	1500 քառ. մ-ից ավելի տարածքով		
3.	Հողերի օգտագործում և պահպանություն	հողի օգտագործում՝ բատ նպատակային և գործառնական նշանակության հողերում, հողի վերին շերտի հանում, և պահում և/կամ աղտոտում (աղրոտում)		Համայնքային գյուղատնտեսական	արդյունարերակ ան (արտադրական) էներգետիկ	ընդերքօգտագոր ծման	անտառային	բնապահպանա-կան	
4.	Թափոնների գործածություն	ջրակա միջավայրում սահմանված/արգելված կարգով թափոնների գործածություն				արտադրական հրապարակ	թափոնակու-տակիչ	աղբավայր	ընդերքօգտա-գործան թափոնների օրյեկտ

		թափոնների հաշվառման, գոյացման և օգտահանման կարգի ապահովում և/կամ ընդերքօգտագործման թափոնների կառավարման և վերամշակման կարգի ապահովում	մինչև 1 տ	1-3 տ	3-20 տ	20-50 տ	50-100 տ	100 տոննայից ավելի	1, 2, 3, 4 վտանգավորության դասեր
		Վտանգավոր թափոնների գործածության լիցենզավորման կարգի պահպանում	-	-	փոխադրում	շրջանառություն	պահում	վերամշակում	վնասազերծում
5.	Ընդերքի օգտագործում և պահպանություն (հանքային ջրի արդյունահանում և ածխաթթու զագի կորզում)	Հորատանցքերի թիվը	-	-	1	2	3	4	5 և ավելի
		Նախորդ տարվա ընթացքում արդյունահանված օգտակար հանածոյի ծավալները (լոտր. մ)	-	-	մինչև 5 հազ.	5-10 հազ.	10-20 հազ.	20-30 հազ.	30 հազ. և ավելի
		Տարեկան հաշվետվության ծավալների համեմատականը նախորդ տարվա հաշվետվության հետ	-	-	81 տոկոս և ավելի	81-60 տոկոս	60-40 տոկոս	40-30 տոկոս	մինչև 30 տոկոս
		Տրամադրված պաշարների ծավալները (լոտր. մ)	-	-	մինչև 50 հազ.	50-100 հազ.	100-150 հազ.	150-300 հազ.	300 հազ. և ավելի
6.	Ընդերքի օգտագործում և պահպանություն (մետաղական օգտակար հանածոյի արդյունահանում)	Հանրավայրերի թիվը	-	-	1	2	3	4	5 և ավելի
		Նախորդ տարվա ընթացքում արդյունահանված օգտակար հանածոյի ծավալները (տ)	մինչև 10 հազ.	10-50 հազ.	50-200 հազ.	200-1 մին.	1-5 մին.	5-10 մին.	10 մին. և ավելի
		Տարեկան հաշվետվության ծավալների համեմատականը նախորդ տարվա հաշվետվության հետ	-	-	81 տոկոս և ավելի	81-60 տոկոս	60-40 տոկոս	40-30 տոկոս	մինչև 30 տոկոս
		Տրամադրված պաշարների ծավալները (տ)	-	-	մինչև 100 հազ.	100-500 հազ.	500 հազ.-1 մին.	1-10 մին.	10 մին. և ավելի
7.	Ընդերքի օգտագործում և պահպանություն (պինդ ոչ մետաղական օգտակար հանածոյի արդյունահանում)	Հանրավայրերի թիվը	-	-	1	2	3	4	5 և ավելի
		Նախորդ տարվա ընթացքում արդյունահանված օգտակար հանածոյի ծավալները (լոտր. մ)	-	-	մինչև 10 հազ.	10-25 հազ.	25-50 հազ.	50-100 հազ.	100 հազ. և ավելի
		Տարեկան հաշվետվության ծավալների համեմատականը նախորդ տարվա հաշվետվության հետ	-	-	81 տոկոս և ավելի	81-60 տոկոս	60-40 տոկոս	40-30 տոկոս	մինչև 30 տոկոս
		Տրամադրված պաշարների ծավալները (լոտր. մ)	-	-	մինչև 10 հազ.	10-50 հազ.	50-200 հազ.	200-500 հազ.	500 հազ. և ավելի

8.	Ըստերքի օգտագործում և պահպանություն (պինդ ոչ օգտակար հանածոյի երկրաբանական ուսումնասիրություն)	Ժույշվությամբ տրամադրված ընդերքի տեղամասի մակերեսն Փորձնական հանույթի չափը (լոտր. մ)	-	-	մինչև 2 հա	2-10 հա	10-50 հա	50-200 հա	200 հա և ավելի
9.	Ըստերքի օգտագործում և պահպանություն (մետաղական օգտակար հանածոյի երկրաբանական ուսումնասիրություն)	Ժույշվությամբ տրամադրված ընդերքի տեղամասի մակերեսն Ըստերքօգտագործման իրավունքով նախատեսվելիք հորատվելիք հորատանցքերի լոտրությունը Նմուշարկումների քանակը	-	-	մինչև 200 հա	200-500 հա	500-1000 հա	1000-5000 հա	5000-15000 հա
			-	-	մինչև 100 մ	1000-2000 մ	2000-4000 մ	4000-6000 մ	6000 մ-ից ավելի
					Մինչև 1000 հատ	1000-3000 հատ	3000-5000 հատ	5000-7000 հատ	7000 հատ ի ավելի
10.	Կենդանական աշխարհի օրենսդրի օգտագործում և պահպանություն		-		կենդանիների, կենդանաբանական հավաքածուների կամ առանձին նմուշների արտահանում, ներմուծում	անազատ և կամ կիսազատ պայմաններում կենդանական աշխարհի օրենսդրի օգտագործում	վերաբնակեցման, կիմայավարժեցման և սեղեկցիոն նպատակով օգտագործում	զուրածնտեսական, արդյունագործական նպատակով օգտագործում	Կարմիր գրքում գրանցված վայրի կենդանիների օգտագործում
11.	Բուսական աշխարհի օրենսդրի օգտագործում և պահպանություն		-	-	ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքներ	բուսական աշխարհի օրենսդրի՝ տարրեր նպատակներով օգտագործում բացի ՀՊՏ և անտառային տարածքներից	բուսաբանական այգիներ, դեմուռարկեր	անտառային տարածքներ	հատուկ պահպանվող տարածքներ
12.	Ըստերքի օգտագործում և պահպանություն (հանքային ջրերի երկրաբանական ուսումնասիրություն)	Ըստերքօգտագործման իրավունքով նախատեսվելիք հորատվելիք հորատանցքերի քանակը	-	-	3 հատ	4 հատ	5 հատ	6 հատ	6 հատից ավելի
		Ըստերքօգտագործման իրավունքով նախատեսված հորատվելիք հորատանցքերի լոտրությունը	-	-	60-90 մ	90-130 մ	130-170 մ	170-210 մ	210 մ-ից ավելի

20. Գնահատվող օրիենտում առկա անհատական ռիսկը հաշվարկվում է աղյուսակ N 4-ի յուրաքանչյուր չափորոշի ազդեցության միավորների հանրագումարի բաժանման եղանակով՝ չափորոշի համար նախատեսված ազդեցության քանակի վրա: Հաշվարկված չափանիշների միավորների արդյունքում ստացվում է գործոննեության տեսակի նախնական անհատական ռիսկի գնահատականը:

Աղյուսակ N 5

Ռիսկի մակարդակը	Ստուգման արդյունքում հայտնաբերված և (կամ) պարբերական բնույթ կրող խախտումների վերացմանն ուղղված գործողությունները	Միավորը
Բարձր	Տրված հանձնարարականները չեն կատարվել	30
Միջին	Տրված հանձնարարականները չեն կատարվել լիարժեք	20
Ցածր	Տրված հանձնարարականները կատարվել են լիարժեք	0

VI. ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ԲԱԶԱ

21. Տեսչական մարմինը վարում է տվյալների բազա, որը ներառում է տեղեկատվություն իր վերահսկման ոլորտում գործող բոլոր տնտեսավարող սուբյեկտների և ռիսկայնության աստիճանը որոշող չափանիշներով վերջիններիս տրված գնահատականի վերաբերյալ: Տվյալների բազայի ձևավորման համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է, տեսչական մարմնի կանոնադրական գործառույթների իրականացման արդյունքում առկա տեղեկատվությունից, ստուգում իրականացնող պետական մարմինների միջև տնտեսավարող սուբյեկտների վերաբերյալ տեղեկատվության փոխանակման միջոցով, ինչպես նաև տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից իրենց տվյալների փոփոխման արդյունքում տվյալների բազաներում առկա համապատասխան տեղեկատվությունից:

22. Տվյալների բազայի նպատակն է որոշել և դասակարգել տեսչական մարմնի կողմից վերահսկվող տնտեսավարող սուբյեկտների ռիսկայնությունը՝ առկա տեղեկատվության և սահմանված չափորոշիչների հիման վրա:

23. Տվյալների բազան պարբերաբար թարմացվում, լրացվում և ծառայում է տես-
չական մարմնի կողմից ոխովի վրա հիմնված ստուգման համակարգի նպատակներին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Է. ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ